

DOKUMENT **TECHNICZNY**

HEPSA – narzędzie samooceny gotowości na wypadek sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego

Przewodnik użytkownika

DOKUMENT TECHNICZNY **ECDC**

HEPSA – narzędzie samooceny gotowości na wypadek sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego

Przewodnik użytkownika

Projekt ten został zlecony przez Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC), którego koordynacją zajmują się Graham Fraser i Svetla Tsoлова, i został wykonany przez Marianę Haeberer, starszego epidemiologa w IQVIA w Madrycie. Pragniemy również podziękować za wkład Holenderskiemu Narodowemu Instytutowi Zdrowia Publicznego i Środowiska (RIVM).

Proponowane odniesienie: Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób. HEP SA – narzędzie samooceny gotowości na wypadek sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego – przewodnik użytkownika. Sztokholm: ECDC; 2018.

Sztokholm, czerwiec 2018 r.

ISBN 978-92-9498-335-0

doi: 10.2900/604203

Numer katalogowy TQ-02-18-883-PL-N

Zdjęcie na okładce: Sheila Sund, licencja Creative Commons Attribution Non Commercial (CC BY-NC 4.0) za pośrednictwem Flickr

© Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób, 2018 r.

Powielanie dozwolone pod warunkiem podania źródła

Spis treści

Skróty	iv
Słowniczek	iv
1 Wprowadzenie	1
2 Narzędzie HEP SA	2
2.1 Przygotowania i zarządzanie przed wydarzeniem	3
2.2 Zasoby: wykwalifikowana siła robocza	3
2.3 Wsparcie: nadzór	4
2.4 Wsparcie: ocena ryzyka	4
2.5 Zarządzanie działaniami w zakresie reagowania na wydarzenie	4
2.6 Przegląd po zakończeniu wydarzenia	4
2.7 Wykorzystanie zdobytych doświadczeń	4
3 Instrukcje	6
3.1 Adresaci	6
3.2 Wypełnianie arkuszy	6
3.3 Wynik	8
3.4 Dodatkowe wskazówki	9

Dane liczbowe

Rysunek 1. Proces PHEP	2
Rys. 2. Zrzut ekranu: Wykorzystanie zdobytych doświadczeń	6

Tabele

Tabela 1. Interpretacja wyników	9

Skróty

BSI	Podstawowy zestaw wskaźników
CSI	Kompleksowy zestaw wskaźników
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
UE	Unia Europejska
HEPSA	Samoocena gotowości na wypadek sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego
IHR	Międzynarodowe przepisy zdrowotne
PC	Państwo członkowskie
NFP	Krajowy punkt kontaktowy
PHEP	Gotowość na wypadek sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego
WHO	Światowa Organizacja Zdrowia

Słowniczek

Sytuacja kryzysowa	Poważna, nieprzewidziana i często niebezpieczna sytuacja, wymagająca szybkiego działania; sytuacja, która może mieć wpływ na życie, środowisko, infrastrukturę krytyczną lub główne funkcje społeczne lub stanowić dla nich zagrożenie; może być spowodowana klęskami żywiołowymi lub katastrofami spowodowanymi przez człowieka.
Zdarzenie związane z chorobą	Oznaki choroby lub zdarzenia, które stwarzają możliwość wystąpienia choroby.
System wczesnego ostrzegania	System identyfikacji potencjalnych kryzysów, głównie poprzez biuletyny, prognozy, ostrzeżenia.
Łączność awaryjna	Pilna, wrażliwa pod względem czasowym komunikacja z określoną grupą osób wynikająca z sytuacji nadzwyczajnej, która wymaga szybkich działań wykraczających poza zwykłe procedury w celu ograniczenia obrażeń lub śmierci osób oraz szkód w zakresie mienia lub środowiska. Łączność awaryjna często ma służyć do inicjowania natychmiastowych działań i kierowania nimi.
Gotowość na wypadek sytuacji zagrożenia	Działania podejmowane w sytuacji zagrożenia w celu ułatwienia szybkiej, skutecznej i odpowiedniej reakcji na sytuację zagrożenia.
Zagrożenie	Czynnik, który może powodować niekorzystne skutki dla zdrowia w narażonych populacjach.
Nadzór oparty na wskaźnikach	Rutynowe zgłaszanie przypadków choroby na przykład do systemów nadzoru chorób podlegających obowiązkowi zgłoszenia, systemów nadzoru Sentinel i nadzoru laboratoryjnego. Rutynowe zgłaszanie prowadzi się często w placówkach opieki zdrowotnej, a

	sprawozdania sporządzane są cotygodniowo lub comiesięcznie.
Gotowość	Wiedza i możliwości opracowane przez organy rządowe, profesjonalne organizacje zajmujące się reagowaniem i poprawą sytuacji, społeczności i osoby fizyczne w celu skutecznego przewidywania skutków prawdopodobnych, zbliżających się lub bieżących kryzysów, reagowania na nie oraz przewycięzania ich skutków.
Planowanie gotowości	Obejmuje uwzględnianie planów na szczeblu lokalnym, krajowym i unijnym w różnych sektorach, które rzutują na plany na wypadek sytuacji zagrożenia. Plany gotowości zapewniają podstawę do opracowywania podstawowych elementów na wypadek różnych rodzajów zagrożeń dla zdrowia oraz do poprawy interoperacyjności takich planów; planowanie gotowości odnosi się do zagrożeń i sytuacji nadzwyczajnych, które stanowią zagrożenie zdrowia publicznego lub mogą stanowić zagrożenie dla zdrowia publicznego w danym państwie członkowskim.
Choroba priorytetowa	Choroby budzące szczególne obawy w danym kraju; istnieją ustalone kryteria identyfikacji tych chorób.
Gotowość na wypadek sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego	Zdolność systemów publicznej służby zdrowia i opieki zdrowotnej, społeczności i osób fizycznych do zapobiegania sytuacjom zagrożenia zdrowia, ochrony przed takimi sytuacjami, szybkiego reagowania oraz powrotu do sytuacji normalności, szczególnie w odniesieniu do tych zagrożeń dla zdrowia publicznego, których skala, czas lub nieprzewidywalność grozi spowodowaniem nadmiernych obciążeń dla funkcji rutynowych. Gotowość na wypadek sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego obejmuje skoordynowany i ciągły proces planowania i wdrażania, który opiera się na pomiarze wyników i podjęciu działań naprawczych.
Ryzyko dla zdrowia publicznego	Prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia, które może mieć niekorzystny wpływ na zdrowie ludzi, ze szczególnym uwzględnieniem tego, czy może ono rozprzestrzeniać się międzynarodowo i czy stanowi poważne i bezpośrednie zagrożenie.
Zagrożenie zdrowia publicznego	Zdarzenie (incydent), warunek lub czynnik, które ze względu na swoją obecność mogą spowodować szybką bezpośrednią lub pośrednią szkodę narażonej ludności w stopniu wystarczającym, aby doprowadzić do sytuacji kryzysowej.
Reagowanie	Zapewnienie służb ratunkowych i pomocy publicznej w czasie kryzysu lub bezpośrednio po nim, w celu ratowania życia, zmniejszenia skutków dla zdrowia, środowiska i społeczeństwa, zapewnienia bezpieczeństwa publicznego i zaspokojenia podstawowych potrzeb osób dotkniętych sytuacją kryzysową.
Ryzyko	Połączenie prawdopodobieństwa wystąpienia sytuacji kryzysowej i jej negatywnych skutków.
Ocena ryzyka	Proces oparty na podstawach naukowych, składający się z następujących etapów: i) identyfikacja zagrożeń, ii) charakterystyka zagrożenia, iii) ocena narażenia, iv) charakterystyka ryzyka.

Informowanie o ryzyku	Wymiana i rozpowszechnianie odpowiednich informacji na temat zagrożeń, aby umożliwić decydującym, zainteresowanym stronom i społeczeństwu podejmowanie odpowiednich decyzji.
Zarządzanie ryzykiem	Proces, różniący się od oceny ryzyka, polegający na zważeniu alternatywnych strategii, ocen ryzyka i innych czynników istotnych z punktu widzenia ochrony zdrowia konsumentów – w porozumieniu ze wszystkimi zainteresowanymi stronami; w razie potrzeby proces ten prowadzi do wyboru odpowiednich sposobów zapobiegania i kontroli.
Nadzór	Systematyczne ciągłe gromadzenie, porównywanie i analizowanie danych do celów zdrowia publicznego w połączeniu z terminowym rozpowszechnianiem informacji na temat zdrowia publicznego w celu oceny i reagowania w obszarze zdrowia publicznego.
Podatność na zagrożenia	Cechy i okoliczności danej społeczności, systemu lub zasobu, które sprawiają, że jest ono podatne na szkodliwe skutki kryzysu.

1 Wprowadzenie

Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC) wspiera realizację celów związanych z gotowością określonych w decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady 1082/2013/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie poważnych transgranicznych zagrożeń zdrowia, aby zapewnić rozwiązania z zakresu gotowości i planowania reagowania. ECDC zapewnia wsparcie w zakresie gotowości na wypadek sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego (PHEP) i realizuje szereg inicjatyw w dziedzinie zdrowia publicznego (PHEP), takich jak opracowanie metodyki gotowości, materiałów dotyczących praktycznych aspektów gotowości oraz wytycznych dotyczących planowania gotowości.

Celem narzędzia HEP SA – nazwa jest skrótem od „samooceny gotowości na wypadek zagrożenia dla zdrowia” – jest pomoc dla państw na rzecz poprawy ich poziomu PHEP poprzez umożliwienie im oceny poziomu gotowości w sytuacjach zagrożenia zdrowia publicznego. HEP SA służy do oceny poziomu gotowości, identyfikacji potencjalnych luk, identyfikacji słabych punktów i wykrywania obszarów wymagających poprawy – w celu zwiększenia ogólnego potencjału gotowości w sytuacjach zagrożenia zdrowia publicznego.

Narzędzie to zawiera dwa zestawy wskaźników oceny: podstawowy i kompleksowy; zestaw kompleksowych wskaźników obejmuje wszystkie wskaźniki wyjściowe do przeprowadzenia kompleksowej samooceny.

HEP SA ma postać skoroszytu Microsoft Excel z obsługą makr. Niniejszy przewodnik użytkownika dostarcza podstawowych informacji na temat procesu samooceny. Jeśli mają Państwo dodatkowe pytania, prosimy wysłać e-mail na adres: preparedness@ecdc.europa.eu.

2 Narzędzie HEPSA

Narzędzie składa się z siedmiu dziedzin, w których określa się proces przygotowania i reagowania w sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego. Zwrócono uwagę na odpowiednie działania i wskaźniki, aby pomóc państwom członkowskim UE/EOG w ocenie ich poziomu gotowości, określeniu potencjalnych braków i ustaleniu priorytetów dla dalszego rozwoju. Wskaźniki sformułowano po dokładnym przeglądzie literatury i w porozumieniu z międzynarodowymi ekspertami (w konsultacji z krajowymi punktami kontaktowymi ECDC w zakresie gotowości i reagowania).

Każda dziedzina narzędzia ma kilka wskaźników. Wskaźniki dzieli się na podstawowy zestaw wskaźników (BSI) i kompleksowy zestaw wskaźników (CSI). BSI definiuje gotowość na poziomie podstawowym, którą należy osiągnąć w każdym kraju, niezależnie od struktury systemu opieki zdrowotnej w danym kraju. CSI obejmuje dodatkowe wskaźniki gotowości.

Narzędzie HEPSA zawiera odniesienia do wspólnego narzędzia oceny zewnętrznej WHO (JEET – wersja 1)¹ oraz do strategicznych ram gotowości na wypadek sytuacji zagrożenia², które pomagają użytkownikom w obliczeniu potencjalnych wyników JEET i ocenie poziomu gotowości zgodnie z zasadami ramowymi WHO.

Arkusze dotyczące każdej dziedziny zawiera dwie kolumny z odniesieniami do dokumentów WHO. Użytkownicy mogą zapoznać się z odpowiednim arkuszem (JEET: arkusz „Podsumowanie”; Ramy WHO: arkusz „Ramy WHO”), aby sprawdzić odnośniki do dokumentów WHO.

Rysunek 1. Proces PHEP

---

¹WHO, Strategiczne ramy gotowości na wypadek sytuacji zagrożenia, 2017. Dostępne na stronie:
http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/204368/1/9789241510172_eng.pdf

² WHO, IHR (2005) Monitoring i ramy oceny; Wspólne narzędzie oceny zewnętrznej. Dostępne na stronie:
<http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/254883/1/9789241511827-eng.pdf>

1. Governance	1- Zarządzanie
2. Capacity building and maintenance	2. Budowanie i utrzymywanie zdolności
3. Surveillance	3. Nadzór
4. Risk assessment	4. Ocena ryzyka
5. Risk and crisis management	5. Zarządzanie ryzykiem i w sytuacjach kryzysowych
6. Post-event evaluation	6. Ocena po zakończeniu wydarzenia
7. Implementation of lessons learned	7. Wykorzystanie zdobytych doświadczeń
Pre event	Przed wydarzeniem
Post event	Po wydarzeniu
Event	Wydarzenie

Proces PHEP (rys. 1), który jest objęty przez HEPSA, dzieli się na siedem etapów:

- Przygotowania i zarządzanie przed wydarzeniem
- Zasoby: wykwalifikowana siła robocza
- Wsparcie: nadzór
- Wsparcie: ocena ryzyka
- Zarządzanie działaniami w zakresie reagowania na wydarzenie
- Przegląd po zakończeniu wydarzenia
- Wykorzystanie zdobytych doświadczeń.

Siedem etapów przyporządkowano do trzech faz: faza poprzedzająca wydarzenie obejmuje wszystkie działania związane z planowaniem i przewidywaniem, natomiast faza wydarzenia dotyczy realizacji istniejących planów gotowości w odpowiedzi na (potencjalne) zagrożenie dla zdrowia publicznego. Faza po zakończeniu wydarzenia odbywa się po ustąpieniu sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego i kładzie nacisk na ciągłą poprawę wszystkich dziedzin i elementów reprezentowanych w procesie PHEP.

2.1 Przygotowania i zarządzanie przed wydarzeniem

Przygotowania i zarządzanie przed wydarzeniem to struktury i procesy, za pośrednictwem których zainteresowane strony oddziałują na siebie i uczestniczą w podejmowaniu decyzji związanych z PHEP. Obejmuje to na przykład ustanowienie krajowej polityki i przepisów regulujących gotowość na wypadek sytuacji zagrożenia, plany w zakresie gotowości na wypadek sytuacji zagrożenia, środki reagowania i naprawy, mechanizmy koordynacji – a także wdrażanie i monitorowanie wszystkich obszarów wymienionych powyżej.

2.2 Zasoby: wykwalifikowana siła robocza

Dobrze wykształcona siła robocza, posiadająca wysoki poziom kompetencji w zakresie zasobów ludzkich i dobre umiejętności organizacyjne, odgrywa ważną rolę w planowaniu PHEP. Przygotowanie organizacji na sytuacje wyjątkowe zależy od wykwalifikowanego personelu, aby móc skutecznie reagować na sytuacje zagrożenia zdrowia publicznego. Działania szkoleniowe i ćwiczenia pomagają w opracowaniu, ocenie i poprawie funkcjonalnych możliwości i procedur, a tym samym umożliwiają skuteczne reagowanie na wybuch choroby lub sytuację zagrożenia zdrowia publicznego. Do wspierania dalszych dyskusji w tej dziedzinie można wykorzystać opublikowany zestaw podstawowych kompetencji w zakresie gotowości na wypadek sytuacji zagrożenia³.

2.3 Wsparcie: nadzór

Nadzór, w tym wczesne ostrzeżenie i informacje na temat epidemii, jest istotnym elementem szybkiego wykrywania zagrożeń dla zdrowia publicznego oraz inicjowania oceny tego ryzyka i zarządzania nim. Jest to również jedna z podstawowych zdolności monitorowanych zgodnie z międzynarodowymi przepisami zdrowotnymi (IHR)⁴. Nadzór nad chorobami obejmuje systematyczne, bieżące gromadzenie, kompilowanie i analizowanie danych do celów zdrowia publicznego oraz terminowe rozpowszechnianie informacji na temat zdrowia publicznego.

2.4 Wsparcie: ocena ryzyka

Ocenę ryzyka definiuje się jako proces systematyczny, w ramach którego przypisuje się poziom ryzyka (potencjalnemu) zagrożeniu dla zdrowia publicznego wynikającemu z ostrzeżeń i wczesnych ostrzeżeń z systemu nadzoru danego państwa. W związku z tym ocena ryzyka obejmuje gromadzenie, ocenę i dokumentowanie istotnych informacji⁵ w celu wsparcia procesu decyzyjnego w odpowiedzi na zagrożenie. Ranking ryzyka może być również przydatny przy ustalaniu priorytetów w zakresie ryzyka i działań⁶.

2.5 Zarządzanie działaniami w zakresie reagowania na wydarzenie

Zarządzanie reagowaniem na wydarzenie obejmuje wszystkie strategie i działania, których celem jest pomoc państwom w reagowaniu na nagłe i znaczące sytuacje zagrożenia zdrowia publicznego. Wydarzenia związane ze zdrowiem publicznym pokazują, czy dana organizacja może podejmować terminowe, adekwatne i ostrożne decyzje oparte na właściwej ocenie sytuacji i najlepszej dostępnej wiedzy. Celem zarządzania reagowaniem na wydarzenie jest ograniczenie negatywnych skutków wydarzeń związanych ze zdrowiem publicznym i powrót do stanu normalnego. Do obowiązków planistów zdrowia publicznego należy ustanowienie funkcjonalnego systemu współpracy na szczeblu regionalnym, krajowym i międzynarodowym. Wysokie wymagania dotyczą wzajemnej komunikacji, wymiany informacji i przejrzystego podejmowania decyzji. Odniesienia prawne do takich działań znajdują się w prawie krajowym, w decyzji UE 1082/2013 w sprawie transgranicznych zagrożeń zdrowia oraz w IHR.

2.6 Przegląd po zakończeniu wydarzenia

Ważne jest, by po wystąpieniu sytuacji zagrożenia w dziedzinie zdrowia publicznego przeprowadzić przegląd sytuacji. Ocena wydarzenia umożliwia ocenę poziomu gotowości danego kraju lub regionu oraz określenie ewentualnych luk i obszarów wymagających poprawy.

2.7 Wykorzystanie zdobytych doświadczeń

Po dokonaniu oceny mocnych i słabych stron systemu PHEP podczas oceny po zakończeniu wydarzenia należy przekształcić te ustalenia w działania, a mianowicie wykorzystanie zdobytych doświadczeń.

³Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób. Gotowość na wypadek sytuacji zagrożenia zdrowia publicznego – podstawowe kompetencje państw członkowskich UE. Sztokholm: ECDC; 2017. Dostępne na stronie: <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/public-health-emergency-preparedness-core-competencies-eu-member-states.pdf>

⁴ <http://www.who.int/ihr/publications/WHO-HSE-GCR-2016.16/en/>

⁵ <https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/media/en/publications/Publications/1108 TED Risk Assessment Methodology Guidance.pdf>

⁶ https://ecdc.europa.eu/sites/portal/files/documents/Tool-for-disease-priority-ranking_handbook_0_0.pdf

3 Instrukcje

3.1 Adresaci

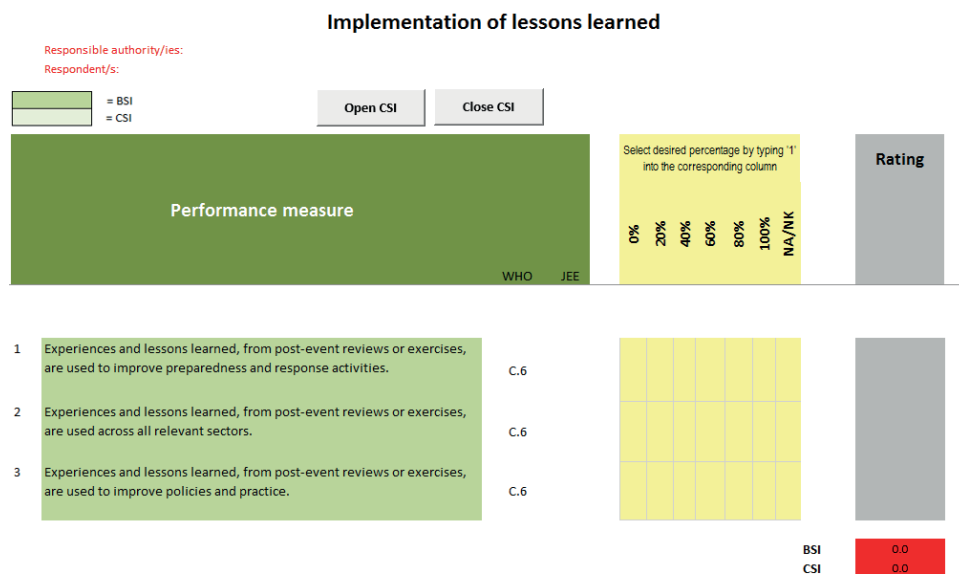
Narzędzie HEPSA jest przeznaczone do użytku przez pracowników służby zdrowia publicznego w zakresie planowania kryzysowego i zarządzania wydarzeniami. Poszczególne arkusze mogą być wypełniane przez więcej niż jedną osobę, na przykład podczas warsztatu lub poprzez obieg pliku Excel drogą elektroniczną. Proces dyskusji i konsensu można postrzegać jako pierwszy krok w kierunku poprawy świadomości i koordynacji wśród pracowników służby zdrowia publicznego odpowiedzialnych za wydarzenia związane ze zdrowiem publicznym.

3.2 Wypełnianie arkuszy

Narzędzie HEPSA składa się z siedmiu dziedzin, z których każda ma własny arkusz. W każdej dziedzinie jest kilka wskaźników. Wskaźniki należą do podstawowego zestawu wskaźników (BSI) lub kompleksowego zestawu wskaźników (CSI).

BSI i CSI nie odpowiadają strukturze hierarchicznej. W rzeczywistości wskaźniki kompleksowe nie określają przypisanego podstawowego wskaźnika podstawowego; zamiast tego dają pełniejszy obraz dziedziny. Początkowo widoczne są tylko BSI. Po kliknięciu przycisku „Otwórz CSI” znajdujący się na górze arkusza CSI będzie wyświetlany na wszystkich arkuszach. Przycisk „Zamknij CSI” dezaktywuje CSI (zob. zrzut ekranu).

Rys. 2. Zrzut ekranu: Wykorzystanie zdobytych doświadczeń

Implementation of lessons learned	Wykorzystanie zdobytych doświadczeń
Responsible authority/ies	Organ (-y) odpowiedzialny (-e)
Respondent/s	Respondent (-ci)
=BSI	=BSI
=CSI	=CSI
Open CSI	Otwórz CSI
Close CSI	Zamknij CSI
Performance measure	Działanie na rzecz osiągnięcia wyników
WHO	WHO
JEE	JEE
Select desired percentage by typing '1' into the corresponding column	Wybrać żadaną wartość procentową, wpisując „1” w odpowiedniej kolumnie
Rating	Ocena
0.0	0,0
Experiences and lessons learned, from post-event reviews or exercises, are used to improve preparedness and response activities	W celu poprawy gotowości i reagowania wykorzystuje się doświadczenia i wnioski z przeglądów po wydarzeniu lub ćwiczeń.

Experiences and lessons learned, from post-event reviews or exercises, are used across all relevant sectors	Doświadczenia i wnioski wyciągnięte z przeglądów po wydarzeniu lub ćwiczeń są wykorzystywane we wszystkich odpowiednich sektorach.
Experiences and lessons learned, from post-event reviews or exercises, are used to improve policies and practice.	Doświadczenia i wnioski wyciągnięte z przeglądów po wydarzeniu lub ćwiczeń są wykorzystywane do usprawnienia polityki i praktyki.

Score	Frequency scale	Achievement scale
No (0%)	Never	Not achieved, no progress, no sign of forward action
20%	Infrequent	Minor progress, with few signs of forward action in plans or policy
40%	Sometimes	Some progress, but without systematic policy and/or organisational commitment
60%	Often	Organisational commitment attained or considerable progress made, but achievements do not meet all needs and requirements
80%	Mostly	Substantial achievements but with some recognised limitations in capacities, capabilities and/or resources
Yes (100%)	Always	Comprehensive achievements with sustained commitment and capacities at all levels

Comments

Next

Score	Wynik
Frequency scale	Skala częstotliwości
Achievement scale	Skala osiągnięcia
No (0%)	Nie (0%)
Yes (100%)	Tak (100%)
Never	Nigdy
Infrequent	Rzadko
Sometimes	Czasami
Often	Często
Mostly	Przeważnie
Always	Zawsze
Not achieved, no progress, no sign of forward action	Nie osiągnięto, brak postępów, brak oznak działania perspektywicznego
Minor progress, with few signs of forward action in plans or policy	Niewielkie postępy, z kilkoma oznakami przedterminowych działań w planach lub polityce
Some progress, but without systematic policy and/or organisational commitment	Pewne postępy, ale bez usystematyzowanej polityki lub zobowiązania organizacyjnego
Organisational commitment attained or considerable progress made, but achievements do not meet all needs and requirements	Osiągnięte lub znaczne postępy w zakresie organizacji, ale osiągnięcia nie spełniają wszystkich potrzeb i wymogów
Substantial achievements but with some recognised limitations in capacities, capabilities and/or resources	Znaczące osiągnięcia, ale z pewnymi ograniczeniami w zakresie zdolności lub zasobów
Comprehensive achievements with sustained commitment and capacities at all levels	Kompleksowe osiągnięcia o trwałym zaangażowaniu i zdolności na wszystkich szczeblach
Comments	Uwagi
Next	Dalej

3.3 Wynik

Istnieją dwie możliwości wypełnienia narzędzia HEPSA.

- Wypełnić pola i obliczyć wynik dla BSI (ciemnozielone wskaźniki). Wyniki prezentowane są w dolnej części każdego z arkuszy; arkusz „Podsumowanie” zawiera przegląd osiągniętego poziomu PHEP.
- Wypełnić pola i obliczyć wynik dla CSI (wszystkie wskaźniki). Wyniki prezentowane są w dolnej części każdego z arkuszy; arkusz „Podsumowanie” zawiera kompleksowy przegląd osiągniętego poziomu PHEP.

Aby obliczyć wynik oceny, należy zastosować pełen zestaw odpowiednich wskaźników.

Wyniki podano jako odsetek (od 0 do 100, co 20) i w dwóch skalach: skali częstotliwości i skali osiągnięcia.

Interpretacja wyliczonych wyników znajduje się w tabeli 1.

Tabela 1. Interpretacja wyników

Wynik	Skala częstotliwości	Skala osiągnięcia
Nie (0%)	Nigdy	Nie osiągnięto, brak postępów, brak oznak działania perspektywicznego
20%	Rzadko	Niewielkie postępy, z kilkoma oznakami przedterminowych działań w planach lub polityce
40%	Czasami	Pewne postępy, ale bez usystematyzowanej polityki lub zobowiązania organizacyjnego
60%	Często	Osiągnięte lub znaczne postępy w zakresie organizacji, ale osiągnięcia nie spełniają wszystkich potrzeb i wymogów
80%	Przeważnie	Znaczące osiągnięcia, ale z pewnymi ograniczeniami w zakresie zdolności lub zasobów
Tak (100%)	Zawsze	Kompleksowe osiągnięcia o trwałym zaangażowaniu i zdolności na wszystkich szczeblach

3.4 Dodatkowe wskazówki

- Należy zawsze dysponować kopią pliku i regularnie zapisywać plik w pamięci.
- Wynik można obliczyć dla wszystkich lub tylko dla niektórych dziedzin. Wyniki można obliczyć na podstawie BSI lub CSI. Dostępne jest pole komentarza dla wszystkich wskaźników, które można wykorzystać, aby wyjaśnić, dlaczego zastosowano dany wskaźnik.
- Przy obliczaniu wyniku należy zasięgnąć informacji w przewodniku, aby sprawdzić, jaki wskaźnik najlepiej odpowiada wskazówkom. Nie ma złych odpowiedzi, ale ważne jest odnotowanie słabych punktów i podatności, tak aby można było się nimi zająć w przyszłości.
- Aby wybrać odsetek, należy umieścić „1” w odpowiednim polu na żółto. Można wybrać tylko jedną wartość procentową na wskaźnik. Należy zawsze wypełnić pełen zestaw wskaźników (BSI lub CSI), nawet jeśli w niektórych przypadkach trzeba wybrać opcję „nie dotyczy/brak danych”. Nie można obliczyć wyniku dla niekompletnego zestawu. W niektórych przypadkach trzeba przewinąć w górę lub w dół, aby wyświetlić wszystkie wskaźniki w danej dziedzinie. Wszystkie wyniki zostaną automatycznie przeniesione do arkusza podsumowania.
- Wyniki dla każdego wskaźnika wykazuje się w kolumnie „Wyniki”. Następnie przelicza się je na wagę, która zostanie zaliczona na poczet ogólnego wyniku dla tej dziedziny. Po dokonaniu oceny każdego wskaźnika należy kliknąć „Zatwierdź”, aby uzyskać podsumowanie wszystkich wyników dla danej domeny (wyświetlone na dole każdego z arkuszy). Podsumowanie wszystkich wyników dostępne jest w arkuszu „Podsumowanie”.
- Jeśli nie uda się odpowiedzieć na wszystkie wskaźniki podczas jednej sesji, należy zapisać i zamknąć plik Excel. Można go otworzyć później i dokończyć pracę.
- Po wprowadzeniu wszystkich wartości dla BSI/CSI wynik obliczenia zostaje automatycznie przeniesiony do arkusza „Podsumowanie”. Arkusz „Podsumowanie” przedstawia punktację dla każdej dziedziny wraz z wykresem radarowym dla BSI/CSI. Arkusz zawiera również przegląd wyników w oparciu o wskaźniki JEE i powiązane wskaźniki HEPESA.
- Aby rozpocząć pracę od nowa, należy otworzyć nowy plik HEPESA. Można również usunąć wszystkie odpowiedzi, wybierając wszystkie pola i naciskając przycisk „Delete” na klawiaturze.
- Aby wydrukować pracę, należy zapisać arkusz Excel jako plik w formacie PDF i wydrukować plik PDF.
- Ocena narzędzia: formularz oceny jest wyposażony w narzędzie oceny funkcjonalności i przydatności narzędzia. Czekamy na informacje zwrotne od Państwa i wykorzystamy je do dalszej poprawy tego narzędzia. Prosimy o odesłanie formularza na adres: preparedness@ecdc.europa.eu

**European Centre for Disease
Prevention and Control (ECDC)**

Address:
Gustav III:s boulevard 40, SE-169 73 Solna,
Sweden

Tel. +46 858601000
Fax +46 858601001
www.ecdc.europa.eu

An agency of the European Union
www.europa.eu

Subscribe to our publications
www.ecdc.europa.eu/en/publications

Contact us
publications@ecdc.europa.eu

Follow us on Twitter
[@ECDC_EU](https://twitter.com/ECDC_EU)

Like our Facebook page
www.facebook.com/ECDC.EU

ECDC is committed to ensuring the transparency and independence of its work

In accordance with the Staff Regulations for Officials and Conditions of Employment of Other Servants of the European Union and the ECDC Independence Policy, ECDC staff members shall not, in the performance of their duties, deal with a matter in which, directly or indirectly, they have any personal interest such as to impair their independence. Declarations of interest must be received from any prospective contractor(s) before any contract can be awarded.
www.ecdc.europa.eu/en/aboutus/transparency

HOW TO OBTAIN EU PUBLICATIONS

Free publications:

- one copy:
via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>);
- more than one copy or posters/maps:
from the European Union's representations (http://ec.europa.eu/represent_en.htm);
from the delegations in non-EU countries (http://eeas.europa.eu/delegations/index_en.htm);
by contacting the Europe Direct service (http://europa.eu/europedirect/index_en.htm) or
calling 00 800 6 7 8 9 10 11 (freephone number from anywhere in the EU) (*).

(* The information given is free, as are most calls (though some operators, phone boxes or hotels may charge you).

Priced publications:

- via EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>).

■ Publications Office